बारबर्दिया नगरपालिका

नगरसभामा नगर प्रमुख श्री दुर्गाबहादुर थारूद्धारा प्रस्तुत

आ.व. २०७५/०७६ को

नीति तथा कार्यक्रम

बारबर्दिया नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

जयनगर, बर्दिया

१० आषाढ, २०७५

बारबर्दिया नगरपालिका

यस गरिमामय नगरसभाका अध्यक्ष महोदय एवं, सभाका सदस्यज्यूहरु,

नेपालको संविधान २०७२ अनुसार गठित स्थानीय सरकारको रुपमा रहेको यस नगरपालिकाको गरिमामय तेश्रो नगर सभामा आर्थिक बर्ष २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा मलाई खुशी लागेको छ । यस ऐतिहासिक अवसरमा राष्टिय स्वतन्त्रता, सामाजिक न्याय र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि आफनो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति भावपुर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

संवत २०७४ असार १४ मा सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनले सार्वभौम नेपाली जनताले निर्माण गरेको नेपालको संविधान कार्यान्वयनको महत्वपूर्ण चरण र नयाँ युगको थालनी सँगै स्थानीय सरकार अभ्यासको थालनी भएको छ । साथै मुलुकको आर्थिक सम्वृद्धि र स्थानीयस्तरमा लोकतन्त्रको अभ्यास गर्ने अवसर जुटेको छ । हामी जनप्रतिनिधी बहाल भएको १ बर्ष पुरा भएको छ र यस अवधिमा विद्यमान चुनौतीका बाबजुद आधुनिक र सम्वृद्ध नगरपालिका बनाउने दिशामा महत्वपुर्ण प्रयासहरु भएका छन ।

बारबर्दियाको सम्वृद्धि भौतिक पुर्वाधार तथा कृषि उत्पादनमा अभिवृद्धि भन्ने नारालाई साकार पार्न तथा आधुनिक ग्रामिण सुविधा सहितको हरित नगर बनाउने तर्फ यस आर्थिक बर्षको नीति तथा कार्यक्रमहरू निर्देशित हुनेछन । सो को लागि तपसिल बमोजिमका नीतिहरू अवलम्बन गरिनेछ ।

१. योजना तथा पूर्वाधार विकास

शहरी विकास मन्त्रालयसंगको सहकार्यमा यसै आर्थिक बर्षमा बारबर्दिया नगरपालिकाको नगर गुरूयोजना तर्जुमा गरी नगरको अल्पकालिन, मध्यमकालिन तथा दीर्घकालिन बिकास लक्ष्यहरू निर्धारण गर्ने कार्य यसै बर्ष सम्पन्न गरिनेछ । यही नगर गुरूयोजनाको आधारमा योजनाहरूको प्राथामिकताक्रम निर्धारण गरेर आगामि बर्षहरूमा योजनाबद्ध ढंगले विकासका कार्यहरू संचालन गरिनेछ ।

क) सडक तथा पूल निर्माण

सडक नै अन्य विकासको आधार भएकाले यस बर्ष पनि सडक निर्माण कार्यलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।

- नगर यातायात गुरू योजना तयार गर्ने तथा सो को आधारमा नगरस्तरीय गौरबका आयोजनाहरू तथा अन्य मुख्य सडकहरूको स्तरोन्नती गर्ने कार्य अघि बढाइनेछ ।
- बारबर्दिया क्षेत्रभित्र बसपार्क निर्माण तथा नगरवस संचालनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- बृहत्तर बारबर्दिया चक्रपथको अवधारणा कार्यान्वयन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- संघिय तथा प्रदेश सरकार सँगको सहकार्यमा विभिन्न पक्की पुलहरु निर्माण गरिनेछ ।

ख) सिंचाई तथा नदी नियन्त्रण

- बारबर्दिया बाढी कटान र डुबानको उच्च जोखिममा रहेकोले संघिय सरकारसँगको सहकार्यमा तटबन्धन कार्यलाई द्रुत रुपमा अघि बढाई बारबर्दियालाई सुरक्षित बनाइनेछ ।
- बबई सिंचाइ तथा अन्य सरोकारवालाहरु सँगको सहकार्यमा बारबर्दिया भित्रका सिंचाई प्रणालीलाई व्यबस्थित बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ग) खोपानी तथा सरसफाई

- सवै नगरवासीहरुलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्रमा सरसफाई सम्वन्धी चेतना अभिवृद्धि गर्ने तथा सफाई अभियानहरु संचालन गरिनेछ ।

२. कृषि तथा पशुपालन

- संघिय सरकारको भुउपयोग नीति अनुसरण गर्दै स्थानीय भुउपयोग योजना निर्माण गरी यसले पहिचान गरेको कृषि उत्पादन क्षेत्रमा बिषेश कार्यकमहरू संचालन गरी निर्वाहमुखि कृषि प्रणालीलाई क्रमश विस्थापन गरेर व्यवशायिक कृषि प्रणालीको विकासका लागि कृषकलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक अनुदान दिने नीति अवलम्वन गरिनेछ । कृषि क्षेत्रमा जोन, सुपर जोन, पकेट तथा बिशेष क्षेत्रहरू विस्तार र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- यस क्षेत्रमा उत्पादन हुने दुधको बजारीकरणका लागि स्थापित दुग्ध चिस्यान केन्द्रलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । पशुपालक कृषकलाई आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनुका साथै घास उत्पादनका लागि पकेट क्षेत्रहरू विकास गरिनेछ । नगरमा एक मिनी हयाचरी निर्माणमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नगरका विभिन्न क्षेत्रमा कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा प्रदेश सरकारको सहयोगमा बारबर्दिया क्षेत्रको एक स्थानमा सित गोदाम (Cold Store) स्थापना गर्न आवश्यक कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- कृषियोग्य जमिनको अव्यवस्थित तथा गैर-कानूनी खण्डिकरणलाई निरूत्साहीत गरि कृषियोग्य जमिनलाई बाँझो राख्न नपाइने व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशु बिमालाई प्रोत्सहित गरिनेछ ।
- सहकारितालाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सामुहिक तथा सहकारीबाट व्यवसयिक कृषि उत्पादन गर्ने समूहहरूलाई बिषेश अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरमा स्वच्छ, व्यवस्थित आधुनिक मिटमार्ट निर्माण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ

४. व्यवस्थित बसोवास तथा भवन निमाणः

- नगर भूउपयोग योजानाले तोकेका स्थानहरूमा भवन निर्माण संहिताले निर्धारण गरेको मापदण्ड अनुसार व्यवस्थित, सुन्दर र सुविधा सम्पन्न बस्ती निर्माण शुरू गरिनेछ ।

बारबर्दिया नगरपालिका

- यस नगरपालिकाभित्र अब निर्माण गरिने संपूर्ण सरकारी तथा सार्वजनिक भवनहरू भवन निर्माण संहिताको अधिनमा रही अपांगमैत्री, भूकम्प प्रतिरोधात्मक, वनाइनेछ ।
- सुरक्षित घर निर्माणका लागि नक्शा पास गरेरमात्र घर निर्माण गर्न चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र नगरपालिका घोषणा हुनुअघि निर्माण भएका घरहरू को अभिलेखिकरण (नियमित पास) यस बर्ष भित्र सम्पन्न गर्न अभियान संचालन गरिने छ ।
- नगरपालिकामा नक्सापास गर्नुपर्ने व्यवस्था लागु हुनु पुर्व निर्माण भएका घरहरू अभिलेखिकरण गर्न बिशेष समय दिइनेछ र सो अवधिमा नक्सा पास गर्ने घरधनीहरूलाई लाग्ने दस्तुरमा ५० प्रतिशत छुट दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- यस नगर क्षेत्रमा बर्षौ देखि सार्वजनिक जमिनमा अव्यवस्थितरूपमा बसोवास गरिरहेका तर स्वामित्व नपाएका व्यक्ति , सुकुम्वासि तथा संघ-संस्थाहरूको लगत लिने काम तत्काल शुरू गरिनेछ ।
- योजना निर्माण तथा सेवा प्रवाहसम्वन्धी नीति तथा कार्यक्रम तथ्यमा आधारित वनाउन तथ्याङ्क आधार तयार गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ । नगर पार्श्वचित्र तयार गर्ने, घर नम्वरिङ गर्ने तथा घरधुरी सम्वन्धी सम्पुर्ण तथ्याङ्कहरू एकीकृतरूपमा संकलन गरी सफटवेयर प्रणालीमा राख्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरको व्यवस्थित शहरीकरणका लागि भवन निर्माण मापदण्डलाई थप प्रभावकारी रूपमा लागु गर्न निर्माण व्यवसायी तथा डकर्मीहरूलाई चरणवद्धरूपमा तालिम दिइनेछ । यसरी तालिम लिएका व्यवसायीलाई मात्र नगरमा भवन निर्माणको अनुमति दिने व्यवस्था गरिने छ र अनुगमन समिति बनाई मापदण्ड विपरित संरचनाहरूको लगन लिने कार्य समेत अघि बढाईनेछ ।

५. संस्कृति तथा पर्यटनः

- बेलभार नमुना गाउलाई पर्यटकिय दृष्टिले विकास गर्न निरन्तरता दिइनेछ ।
- ऐतिहासिक, सास्कृतिक, धार्मिक सम्पदाहरूको संरक्षण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- यस नगर क्षेत्रभित्र रमणीय चुरेका काख आसपास गुणस्तरीय होटल तथा रिसोर्ट निर्माणको लागि नीजि लगानीकर्ताहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- बारबर्दिया थारु मरुवालाई व्यवस्थित गरिनुका साथै थारु संग्रालयका रुपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- रमणीय प्रकृतिक सम्पदा सत्खलुवा तालको संरक्षण गरिनेछ तथा होम स्टे लगायत अन्य क्षेत्रमा थारु होम स्टे संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- रानीजरुवा शहिदपार्क निर्माण गरि पर्यटन पर्वद्धन गरिनेछ ।

६. शिक्षा

- गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न शिक्षा क्षेत्रमा सुधारका अभियानलाइ निरन्तरता दिइनेछ । सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न विद्यालयका प्राचार्यहरूसंग गरिएको कार्यसम्पादन करार लाई कार्य सम्पादन मुल्याङ्कनसंग आवद्ध गरिनेछ ।

बारबर्दिया नगरपालिका

- अब नगर क्षेत्रभित्र सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयको बीचमा शैक्षिक उपलबधीका लागि प्रतिस्पर्धाको बातावरणको सिर्जना गरिनेछ । विद्यालय छाडने दर (Drop out) घटाउनका लागि अति विपन्न वर्गका बाल-वालिकालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुको विद्यार्थी सख्या, शैक्षिक गुणस्तर तथा भौगोलिक आवश्यकता अनुसार एक आपसमा मर्ज गर्ने नीतिलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।
- उच्च शिक्षाको पहुँचलाई सहज बनाउन नगरभित्र संचालित क्याम्पसहरूको उन्नतीको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- बिद्यालय शिक्षामा बिज्ञान तथा प्राविधिक शिक्षा संचालन गर्ने शिद्यालयलाई प्रोत्साहन स्वरूप अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- टुहुरा असाहय बालबालिकालाई संरक्षण केन्द्रमा राखि उनीहरूको पालनपोषण र शिक्षदिक्षाको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- बालबिकासलाई उच्च प्राथमिकताका साथ व्यवस्थापन गरिनेछ साथै सिकाइका लागि मन्टेस्वरी विधि लागु गरिनेछ ।

७. स्वास्थ्य

- संविधान प्रदत्त स्वास्थ्य सम्वन्धी मौलिक हकको कार्यान्वयनका लागि नगर क्षेत्रभित्र रहेका सवै स्वास्थ्य संस्थाहरूको सवलीकरण, क्षमता अभिवृद्धि तथा स्तरोउन्नति गर्ने नीति लिइनेछ । यसै आर्थिक बर्षमा मगरागाडी स्वास्थ्य चौकीलाई १५ शैयाको अस्पतालका रूपमा स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- हाम्रै नगरको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा सिकल सेलको परीक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिका, बन उपभोक्ता समुह, स्थानीय समुदाय र संघीय तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा सर्पदंश अस्पताल निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सङघीय सरकारको स्वास्थ्य विमा सम्वन्धी कार्यक्रम अर्न्तगत सवै नगरवासीको स्वास्थ्य विमा गराउन चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको कामलाई थप जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाइनेछ ।

८. युवा तथा खेलकूद

- रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि युवा उद्योगी तथा व्यवसायीहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- युवा स्वरोवगार कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- यस नगरभित्र युवा तथा विद्यार्थीहरुलाई लक्षित गरी मेयर कप फुटवल लगायत वडास्तरीय तथा नगरस्तरीय खेलहरु आयोजना गरिनेछ ।
- खेलकुद प्रर्वद्धनका लागि नगरमा एउटा बहुउद्देशिय खेलमैदान निर्माण गरिनेछ ।

९. वन तथा वातावरण

- जिविकोपार्जनका लागि वनको अवधारणालाइ सार्थक तुल्याउन यस नगरपालिकाभित्र रहेका सामुदायिक, साझेदारी वनको वैज्ञानिक व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र खुला क्षेत्र तथा पार्कहरूको विकासलाई प्राथमिकता दिइने नीति अर्न्तगत यस बर्ष प्रारम्भिक चरणको काम पुरा गरेका ३ वटा पार्क निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- नगरका सार्वजनिक प्रकृतिका क्षेत्रहरुको अतिक्रमण बढ्दै गएकोले प्रत्येक वडाका वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण उपसमिति गठन गरि सम्बन्धित वडामा रहेको सार्वजनिक जग्गा, ताल, पोखरी, गौचरण लगायतका सार्वजनिक महत्वका क्षेत्रको संरक्षण तथा संबर्द्धन गरिनेछ
- मध्यवर्तिक्षेत्रमा वन्य जन्तु र मानव विच बढदै गएको द्वन्द न्युनिकरण गर्न तारजालीको व्यवस्था गरिनेछ ।

१०. महिला सशक्तिकरण

- एकल महिला, बेरोजगार महिला तथा अति पिछडिएका र बिपन्न महिलाहरूको लागि रोजगारमूलक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- सबै प्रकारका घरेलु हिंसा न्युनिकरण गरिनेछ ।
- महिला शशक्तिकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

११. अर्थ तथा राजस्व

- यस नगरपालिकालाई सम्वृद्ध वनाउन आवश्यक पर्ने बजेट रकम जुटाउन राजस्वको दायरा फराकिलो पारिनेछ । करदाता शिक्षा तथा विशेष कर अभियानहरू संचालन गरि नगरपालिकाभित्र सवैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- प्रगतिशिल तथा वैज्ञानिक कर प्रणाली लागु गरिनेछ । एकीकृत सम्पति कर पद्धति लागु गरिनेछ ।
- आर्थिक विकासको मेरूदण्डको रूपमा रहेको निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ । सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

१२. सेवा प्रवाह, सुशासन तथा संस्थागत विकास

- नगरवासीलाई आधारभूत सेवा सुविधा सहजतापर्वक प्रदान गर्न सस्थागत क्षमता विकास गरिनुका साथै कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरिनेछ । नगरकार्यपालिकामा जनशक्ति पुर्ति गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- बिद्युतीय नागरिक वडापत्र तथा नागरिकलाई सुचना दिन मोवाइल एप्लिकेसनहरूको प्रयोग गरिनेछ । साथै नगरपालिकाका सवै वडा कार्यालयहरूमा इन्टरनेट जडान गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता कायम गरी नागरिकमैत्री सेवा प्रवाहको व्यवस्था गरिनेछ । नगरभित्र हुने आर्थिक कारोवारहरूमा आर्थिक अनुशासन कायम गरिनुका साथै भ्रष्टाचारमा शुन्य सहनशिलताको नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिकाबाट नगरिकहरूलाइ प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरूमा छिटो छरितो र प्रभावकारी बनाउन कम्प्युटर प्रणालीको प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

- जनताले स्वामित्व ग्रहण नगरेसम्म विकास प्रयासहरू दिगो तथा प्रभावकारी हुन सक्दैनन तसर्थ नगरक्षेत्रभित्र बडघर, अगुवा तथा टोल विकास संस्था लाई विकासको आधारस्तम्भका रूपमा परिचालन गरिनेछ ।

१३. विविध

- समाजमा सकारात्मक सोंचको बिकास गरो शान्ती र अमनचयन, नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकासका लागि योग, ध्यान जस्ता कार्यक्रमहरूको संचालन गरिनेछ ।
- बालमैत्री, वातावरणमैत्री, धुवारहित, पुर्ण सरसफाईयुक्त, पुर्णसाक्षर नगरपालिका बनाउने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महिला, वालवालिका, आदिवासी जनजाति, दलित, अपांग र पछाडि परेको वर्ग तथा समुदायलाई विकासको मुलधारमा समाहित गर्न प्राथमिकता दिइनेछ । विगतमा संचालन हुदै आएका लक्षित कार्यक्रमहरूलाई नतिजा प्राप्त हुने गरी मात्र संचालन गर्ने नीति लिइनेछ र यस बर्ष क्षमता विकास र स्वरोजगारी प्राप्त गर्न सक्ने गरी केही नमुना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गैर सरकारी क्षत्रलाई आर्थिक सामाजिक विकासको साझेदारको रूपमा लिइनेछ र उनीहरूको क्षमता र अनुभवका आधारमा विकास प्रक्रियामा सहभागि र परिचालन गरिनेछ ।
- यस नगरलाई आइपर्ने विपद, भैपरी समस्याहरूलाई समाधान गर्ने तथा सुशासन कायम गर्नका लागि नगरपालिकामा नगर प्रहरीको संरचना खडा गरिनेछ ।

आदरणीय नगरबासी जनसमुदायहरु,

बारबर्दियाको सम्वृद्धि भौतिक पुर्वाधार तथा कृषि उत्पादनमा अभिवृद्धि भन्ने नारालाई साकार पार्नका लागि माथिका नीति तथा कार्यक्रमहरु आधारको रुपमा रहनेछन् । यी कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयन नगरपालिकाबाट मात्र सम्भव नहुने भएको हुनाले यहाँ कृयाशील राजनीतिक पार्टी, सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु त्था संपूर्ण सामाजिक संघ-संस्थाहरु, नागरिक समाज सहित सम्पूर्ण बारबर्दिया बासी आमा-बुवा, दाजुभाइ, दिदी-बहिनीहरुको रचनात्मक सवं सक्रिय सहयोगको अपेक्षा सहित अनुरोध गर्दछु ।

धन्यवाद ! नमस्कार !!

बारबर्दिया नगरपालिका